



فرمان تقنینی

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

در مورد توشیح تعديل و ایزاد در برخی از مواد قانون تحصیلات عالی ملکی

ماده اول:

به تأسی از احکام جزء (۱۶) ماده شصت و چهارم و ماده هفتاد و نهم قانون اساسی افغانستان، طرح تعديل و ایزاد در برخی از مواد قانون تحصیلات عالی ملکی را که به اساس مصوبه شماره (۱۹) مؤرخ ۱۴/۱۲/۱۳۹۶ کابینه جمهوری اسلامی افغانستان به داخل (۳) ماده تصویب گردیده است، توشیح میدارم.

ماده دوم:

وزیر عدليه و وزیر دولت در امور پارلماني موظف اند، تعديل ياد شده و اين فرمان را در خلال مدت (۳۰) روز از تاريخ انعقاد نخستین جلسه شورای ملي به آن شورا تقدیم نمایند.

ماده سوم:

این فرمان از تاريخ توشیح نافذ و همراه با مصوبه کابینه جمهوری اسلامی افغانستان و متن تعديل و ایزاد مذکور در جريدة رسمي نشر گردد

محمد اشرف غنی

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

تعديل و ایزاد در برخی از مواد قانون تحصیلات عالی ملکی.

ماده اول:

جزء ۲ ماده چهارم، جزء ۴ ماده ششم، مواد دوازدهم، چهاردهم، بیست و نهم، سی و ششم، سی و هفتم، سی و هشتم، چهل و یکم، چهل و سوم، چهل و پنجم، چهل و ششم، چهل و نهم، پنجاه و یکم و شصت و نهم قانون تحصیلات عالی ملکی منتشره جریده رسمی شماره (۱۹۵) سال ۱۳۹۴ و تعديل، ایزاد و حذف برخی از مواد قانون مذکور منتشره جریده رسمی شماره (۱۲۶۵) سال ۱۳۹۶ ذیلاً تعديل گردد:

وظایف و مکلفیت های وزارت تحصیلات عالی

۱- ماده چهارم :

۲- صدور جواز تأسیس مؤسسه تحصیلات عالی خصوصی به اشخاص حقیقی و حکمی داخلی و خارجی و الغای آن مطابق احکام استناد تقینی.

وظایف و صلاحیت های شورای عالی

۲- ماده ششم:

۴- تائید پیشنهاد تأسیس، توسعه، تجزیه، الحق، ادغام یا الغای مؤسسات تحصیلات عالی، پوهنخی ها و دیپارتمنت ها.

بست های اکادمیک

۳- ماده دوازدهم:

بست های اکادمیک در مؤسسه تحصیلات عالی:

۱- بست اکادمیک اعضای کادر علمی.

۲- بست های ریاست و معاونیت های علمی و محصلان مؤسسه تحصیلی.

۳- بست های ریاست ها و معاونیت های پوهنخی ها.

۴- بست های آمریت های دیپارتمنت ها.

۵- بست های مسئولان ادارات مرکز انسجام تحقیقات علمی، رئیسی شفاخانه های کادری مؤسسات تحصیلات عالی، انسجام امور استادان، مراکز علمی و فرهنگی، مرکز ارتقای کیفیت، برنامه های ماستری و دوکتورا و آمریت مجله های علمی.

تطبیق نصاب درسی

۴- ماده چهاردهم:

مؤسسه تحصیلات عالی، نصاب درسی خود را بعد از فیصله دیپارتمنت، تائید شورای علوم پوهنخی، شورای علمی مؤسسه مربوط و منظوری معینیت امور علمی وزارت تحصیلات عالی، تطبیق می نماید.

۵- ماده بیست و نهم:

- (۱) دیپارتمنت، دارای آمر و اعضای کادر علمی می باشد. آمر دیپارتمنت از میان اعضای کادر علمی که دارای رتبه علمی حداقل پوهنه مل و سند تحصیلی ماستری باشد، به صورت آزاد، سری و مستقیم برای مدت سه سال انتخاب می گردد و صرف برای یک دوره دیگر کاندید شده می تواند.
- (۲) هرگاه عضو کادر علمی دارای شرایط مندرج فقره (۱) این ماده در دیپارتمنت موجود نباشد. آمر دیپارتمنت از جمله اعضای کادر علمی دارای رتبه علمی پوهنه ایار انتخاب می گردد.

وظایف و صلاحیت های اعضای کادر علمی

۶- ماده سی و ششم:

- (۱) اعضای کادر علمی (معاون استاد) دارای وظایف و صلاحیت های ذیل می باشند:
- ۱- اشتراک در تدریس تحت نظر استاد.
 - ۲- رهنما بی تطبیقات، تمرینات و اجرای کار های عملی.
 - ۳- رهنما بی محصلان در تهیه مونو گراف ها، پروژه های دیپلوم، سیمینارها و کنفرانس های علمی.
 - ۴- اشتراک فعال در کمیته ها، سهم گیری در امور اکادمیک و امور عرضه خدمات پوهنه ای و مؤسسه تحصیلی مربوط.
 - ۵- اجرای تحقیقات و ترجمه در موضوعاتی که از طرف استاد رهنما تعیین و مورد تائید دیپارتمنت، پوهنه ای و مؤسسه تحصیلی مربوط قرار گرفته باشد.
 - ۶- ارتقای سطح دانش در رشته مربوط.
 - ۷- داشتن سلوک عالی و تأمین روابط حسنی بر مبنای ارزش های پذیرفته شده در محیط اکادمیک.
 - ۸- رعایت و تطبیق احکام این قانون، مقررات و سایر اسناد تقنیتی نافذ در ساحة وظایف محوله.
 - ۹- انجام سایر وظایف محوله طبق لایحه مربوط.
- (۲) اعضای کادر علمی (استاد) دارای وظایف و صلاحیت های ذیل می باشند:
- ۱- رهنما بی در آموزش و تحقیق معاون استاد، تدریس و ارزیابی کار محصلان.
 - ۲- ارزیابی و ابراز نظر در مورد آثار علمی اعضای کادر علمی.
 - ۳- اشتراک فعال در کمیته ها و سهم گیری در امور اکادمیک و عرضه خدمات دیپارتمنت ها، پوهنه ای ها و مؤسسه تحصیلی مربوط.
 - ۴- تهیه و ترتیب مواد درسی (کتاب درسی، کتاب مهد درسی، لکچر، لکچرنوت و سایر مواد نیاز جزوه درسی).
 - ۵- اجرای تحقیقات علمی، ترجمه و تأثیفات آثار علمی در موضوعاتی که ازو طرف دیپارتمنت، پوهنه ای و مؤسسه تحصیلی مربوط به وی سپرده می شود.

- ۶ اشتراک فعال در بهبود و ارتقای کیفیت تحصیل در مؤسسه تحصیلی مربوط.
- ۷ داشتن سلوک عالی و تأمین روابط حسنہ بر مبنای ارزش‌های پذیرفته شده در محیط اکادمیک.
- ۸ رعایت و تطبیق احکام این قانون، مقررات و سایر اسناد تقنیی نافذ در ساحة وظایف محوله.
- ۹ انجام سایر وظایف محوله طبق لایحه مربوط.

(۳) استاد دارای رتبه علمی پوهاند علاوه بر وظایف و صلاحیت‌های مندرج فقره (۲) این ماده، مکلف به ایجاد یک کنفرانس علمی و نشر یک مقاله علمی در نشریه‌های معتبر بین‌المللی یا دو مقاله در نشریه معتبر داخلی در سال می باشد.

(۴) مکلفیت مربوط به حاضری اعضای کادر علمی توسط لایحه جداگانه تنظیم می گردد.

شرطیت پذیرش پوهنیار

-۷ ماده سی و هفتم :

- (۱) شخصی به حیث پوهنیار پذیرفه می شود که واجد شرایط ذیل باشد:
 - ۱ داشتن سند تحصیلی ماستری از برنامه حضوری مؤسسات تحصیلات عالی دولتی. اسناد تحصیلی ماستری فارغان مؤسسه تحصیلات عالی خصوصی داخل کشور زمانی پذیرفته می شود که مؤسسه مذکور اعتبار اکادمیک را از وزارت تحصیلات عالی کسب نموده باشد.
 - ۲ عدم تجاوز سن از سی و پنج (۳۵) سال در مؤسسات تحصیلات عالی دولتی.
 - ۳ ارایه سند مؤفقت از امتحان در یکی از زبان‌های معتبر بین‌المللی.
 - ۴ سپری نمودن مؤفقاره امتحان شمول طبق لایحه مربوط.
 - ۵ ارایه مؤفقاره کنفرانس علمی در محضر استادان و هیئت ژوری طبق لایحه مربوط.
 - ۶ داشتن حداقل هشتاد فیصد اوسط نمرات دوره تحصیل ماستری و حد اقل هفتاد فیصد اوسط نمرات دوره تحصیل لیسانس و بیش از یک مرتبه مشروط نبودن در جریان تحصیل در داخل کشور. برای فارغان مؤسسات تحصیلات عالی خارج از کشور، در صورت عدم تکمیل فیصدی تعیین شده نمرات، اوسط نمرات داوطلب سویه تحصیلی ماستری و لیسانس باید به معیارهای کشور مربوط، حايز (Grade B) یا بالاتر از آن بوده و بیش از یک مرتبه در جریان تحصیل مشروط نباشد.
 - ۷ داشتن تسلسل رشتوی و تشابه شست فیصد مضامین تخصصی.
 - ۸ عدم محکومیت به جرایم اخلاقی و جنایت.
 - ۹ داشتن صحت و سلامت جسمانی و روانی.
 - ۱۰ نداشتن مصروفیت در سایر ادارات و مراجع.

(۲) اشخاصی که دارای سند تحصیلی PharmD، DMD، MD و DVM از برنامه‌های حضوری مؤسسات تحصیلات عالی دولتی باشند با نظر داشت شرایط مندرج اجزای ۱۰ فقره (۱) این ماده به حیث پوهنیار پذیرفته

می شوند. اسناد از برنامه حضوری مؤسسه تحصیلی خصوصی خارج از کشور زمانی پذیرفته می شود که مؤسسه مذکور دارای اعتبار آکادمیک در کشور مربوط باشد.

(۳) حین تقرر اعضای کادر علمی به کاندیدان دارای سند تحصیلی دوکتورا در برابر سند تحصیلی ماستری و سند تحصیلی ماستری در برابر سند تحصیلی لیسانس حق اولیت داده می شود.

(۴) اشخاص دارای سند تحصیلی لیسانس از برنامه های حضوری مؤسسات تحصیلات عالی دولتی در صورتی در کادر علمی مقرر شده می توانند که کاندیدان دارای سند تحصیلی دوکتورا یا ماستری برای تقرر در بست مورد نظر موجود نباشد.

(۵) اشخاص دارای سند تحصیلی لیسانس با داشتن حداقل هفتاد و پنج فیصد اوسط نمرات و نداشتن بیش از یک مرتبه مشروطی در جریان تحصیل به حیث نامزد پوهنیار مقرر شده می توانند. دوره نامزدی پوهنیار حداکثر شش سال می باشد.

(۶) نامزد پوهنیار مستحق هفتاد و پنج فیصد معاش رتبه علمی پوهنیار می باشد.

(۷) نامزد پوهنیار بعد از اخذ سند تحصیلی ماستری و طی مراحل قانونی آن به رتبه علمی پوهنیار ارتقاء می نماید.

(۸) وزارت تحصیلات عالی، اشخاص مندرج فقره (۵) این ماده را الی مدت چهار سال اعتبار از تاریخ اتفاق این تعديل در مؤسسات تحصیلات عالی دولتی پذیرفته می تواند.

شرایط پذیرش پوهنمل

-۸- ماده سی و هشتم:

شخصی به حیث پوهنمل پذیرفته می شود که واجد شرایط ذیل باشد:

۱- داشتن سند تحصیلی دکторا (PhD) از برنامه حضوری مؤسسه تحصیلات عالی دولتی .

۲- سند تحصیلی دکторا (PhD) حضوری مؤسسه تحصیلی خصوصی خارج از کشور زمانی پذیرفته می شود که مؤسسه مذکور دارای اعتبار آکادمیک در کشور مربوط باشد.

۳- تسلط کامل بر یکی از زبان های معتبر بین المللی یا سپری نمودن مؤلفه امتحان در یکی از زبان های مذکور.

۴- عدم تجاوز سن از چهل و پنج (۴۵) سال در مؤسسات تحصیلات عالی دولتی.

۵- داشتن تسلسل رشتوى و تشابه شصت فیصد مضامین تخصصی.

۶- ارایه مؤلفه کنفرانس علمی در محضر استادان و هیئت ژورنال، طبق لایحه مربوط.

۷- اخذ امتحان رقابتی در صورت تعدد داوطلبان.

۸- عدم محکومیت به جرایم اخلاقی و جنایت.

۹- داشتن صحت و سلامت جسمانی و روانی.

۱۰- نداشتن مصروفیت در سایر ادارات و مراجع.



ثبت رتب علمی

۹- ماده چهل و یکم:

(۱) اعضای کادر علمی دارای رتب علمی پوھیالی و پوهنیار که به اخذ سند تحصیلی ماستری و دوکتورا نایل می‌شوند و اسناد تحصیلی یاد شده در زمان تقرر آنها مورد استفاده قرار نگرفته، رتب علمی آنها قرار ذیل ثبیت می‌گردد:

۱- آنده اعضای کادر علمی که قبل از کسب سند تحصیلی ماستری، پوھیالی باشند به رتبه علمی پوهنیار ثبیت رتبه می‌گردند.

۲- آنده اعضای کادر علمی که قبل از کسب سند تحصیلی دوکتورا، پوھیالی یا پوهنیار باشند به رتبه علمی پوهنمل ثبیت رتبه می‌گردند.

۳- تیزس اعضای کادر علمی که به ثبیت رتب علمی طبق اجزاء ۱ و ۲ این فقره نایل می‌شوند، منحیث اثر اصلی در ترفيعات علمی قابل محاسبه نمی‌باشد.

(۲) تیزس دومی ماستری و دوکتورا صرف منحیث اثر فرعی در ترفيعات علمی قابل محاسبه می‌باشد.

(۳) اسناد تحصیلی ماستری و دوکتورا (PhD) مندرج اجزاء ۱ و ۲ فقره (۱) این ماده از برنامه های حضوری مؤسسات تحصیلات عالی دولتی پذیرفته می‌شود.

(۴) اسناد تحصیلی ماستری و دوکتورا (PhD) مندرج اجزاء ۱ و ۲ فقره (۱) این ماده از برنامه های حضوری مؤسسه تحصیلات عالی خصوصی داخل کشور زمانی پذیرفته می‌شود که مؤسسه مذکور اعتبار اکادمیک خویش را از وزارت تحصیلات عالی کسب نموده باشد.

(۵) اسناد تحصیلی ماستری و دوکتورا (PhD) از برنامه حضوری مؤسسه تحصیلات عالی خصوصی خارج از کشور زمانی پذیرفته می‌شود که مؤسسه مذکور دارای اعتبار اکادمیک در کشور مربوط باشد.

(۶) نوعیت ماستری و دکторا (PhD) و داشتن حداقل نمرات دوره های مذکور به منظور ثبیت و ترفع رتب علمی اعضای کادر علمی توسط لایحه جداگانه تنظیم می‌گردد.

تقرر در بست های اداری دولتی

۱۰- ماده چهل و سوم:

(۱) اعضای کادر علمی که بنابر لزوم دید مقامات ذیصلاح در بست های اداری دولتی مقرر می‌شوند، در صورتی بست اکادمیک شان حفظ می‌باشد که حداقل در هفتۀ چهار ساعت تدریس نموده و در جلسات دیپارتمنت اشتراک نمایند.

(۲) هرگاه عضو کادر علمی از وظیفه قطع علاقه نماید، شمول مجدد وی در بست اکادمیک با حفظ رتبه علمی قبلی در صورت ضرورت و موجودیت بست اکادمیک صرف برای یکبار با نظرداشت شرایط ذیل صورت گرفته می‌تواند:

- ۱- در صورتی که سن متقارضی برای تقرر مجدد به رتبه پوهاند دارای سند تحصیلی دوکتورا (PhD) و پوهنوال دارای سند تحصیلی ماستری از پنجاه (۵۰) سال و برای رتبه پوهندوی و پوهنمل از چهل و پنج (۴۵) سال و برای رتبه پوهنیار از چهل (۴۰) سال تجاوز نکرده باشد.
- ۲- در صورتی که دوره انفصل متقارضی از مؤسسه تحصیلات عالی بیشتر از دوره کار موصوف نباشد و به هیچ صورت از ده (۱۰) سال تجاوز ننماید.
- ۳- در صورتی که مطابق حکم ماده پنجاه و یکم این قانون از کادر منفک نه شده باشد.

ترفیع علمی معاون استاد

۱۱- ماده چهل و پنجم:

(۱) پوهنیار در صورت اكمال شرایط ذیل به رتبه علمی پوهنمل ترفیع می‌نماید:

- ۱- سپری نمودن حداقل سه سال خدمت بالفعل در رتبه علمی پوهنیار.
 - ۲- انتخاب موضوع رساله علمی- تحقیقی یا ترجمه و تعیین استاد رهنما حداقل یک سال قبل از موعد ترفیع به پیشنهاد دیپارتمنت و تائید شورای علمی پوهنخی.
 - ۳- تحریر یک رساله علمی- تحقیقی یا ترجمه که از طرف استاد رهنما و یک استاد دیگر تائید شده و از طریق هیئت ژوری جداگانه مورد مناقشه قرار گرفته باشد. تیزی ماستری در صورتی که قبل از تقرر و ترفیع علمی مورد استفاده قرار نگرفته باشد، به عوض رساله علمی پذیرفته شده می‌تواند.
 - ۴- داشتن چهار اثر علمی مطبوع.
 - ۵- ارایه دو کنفرانس علمی در محضر اعضای کادر علمی پوهنخی و مؤسسه تحصیلات عالی در موضوعاتی که از طرف جلسه دیپارتمنت و شورای علمی پوهنخی تعیین شده و توسط هیئت ژوری مثبت ارزیابی شده باشد.
 - ۶- گزارش از چگونگی انجام مؤلقانه مکلفیت های اکادمیک مطابق پلان کار توسط آمر دیپارتمنت و تائید آن در مجلس دیپارتمنت.
 - ۷- ارایه گزارش فعالیت های تدریسی و علمی در اخیر هر سال توسط استاد رهنما که در آغاز تقرر عضو کادر علمی تعیین می گردد و تائید آن توسط مجلس دیپارتمنت.
 - ۸- ابراز نظر مثبت استاد رهنمای مندرج جزء ۲ این فقره در مورد پیشرفت کار بالای اثر اصلی ترفیع علمی و محتوای آن و تائید آن توسط مجلس دیپارتمنت.
 - ۹- سپری نمودن مؤلقانه امتحان در یکی از زبان های معتبر بین المللی.
- (۲) پوهنمل در صورت اكمال شرایط ذیل به رتبه علمی پوهندوی ترفیع می‌نماید:

- ۱- سپری نمودن حداقل سه سال خدمت بالفعل در رتبه علمی پوهنمل.
- ۲- انتخاب ترجمه یک کتاب یا کتاب ممد درسی به یکی از زبان های ملی و تعین استاد رهنما حداقل یک سال قبل از موعد ترفیع به پیشنهاد دیپارتمنت و تائید شورای علمی پوهنخی.
- ۳- ترجمه تیزس دوکتورا به یکی از زبان های ملی در صورتی که قبلاً نسخه اصلی آن در تقرر، تثبیت و ترفیع علمی مورد استفاده قرار نگرفته باشد منحیث اثر اصلی پذیرفته شده می تواند.
- ۴- داشتن شش اثر علمی مطبوع که از جمله دو اثر آن در یکی از مجله های معتبر علمی داخلی یا خارجی در دوره پوهنملی چاپ شده باشد.
- ۵- گزارش از چگونگی انجام مؤلفانه مکلفیت های اکادمیک مطابق پلان کار توسط آمر دیپارتمنت و تائید آن در مجلس دیپارتمنت.
- ۶- ارایه گزارش فعالیت های تدریسی و علمی در اخیر هر سال توسط استاد رهنما که در آغاز تقرر عضو کادر علمی تعیین می گردد و تائید آن توسط مجلس دیپارتمنت.
- ۷- ابراز نظر مثبت استاد رهنما مندرج جزء ۲ این فقره در مورد پیشرفت کار بالای رساله اصلی ترفیع علمی و محتوای آن و تائید آن توسط مجلس دیپارتمنت.
- ۸- سپری نمودن مؤلفانه امتحان در یکی از زبان های معتبر بین المللی.
- ۹- ارایه دو کنفرانس علمی در محضر اعضای کادر علمی پوهنخی و مؤسسه تحصیلات عالی در موضوعاتی که از طرف جلسه دیپارتمنت و شورای علمی پوهنخی تعیین شده و توسط هیئت ژوری مثبت ارزیابی شده باشد.
- ۱۰- سهم گیری فعال در امور اکادمیک و عرضه خدمات اکادمیک در سطح دیپارتمنت، پوهنخی و مؤسسه تحصیلی مربوط.

(۳) هرگاه اعضای کادر علمی تیزس ماستری یا دکторا خویشرا، در خارج از کشور به یکی از زبانهای معتبر بین المللی تحریر نموده باشد، شامل پروسه امتحان زبان خارجی نمی گرددند.

(۴) استاد رهنما برای معاون استاد به ترتیب از رتبه پوهندوی، پوهنوال و پوهاند تعیین می گردد.

(۵) هرگاه پوهنیار دارای درجه تحصیلی لیسانس باشد، تیزس ماستری وی در صورت تکمیل سایر شرایط به حیث اثر اصلی به رتبه علمی پوهنمل و اگر پوهنمل دارای درجه ماستری باشد تیزس دکتورای وی در صورت تکمیل سایر شرایط به حیث اثر اصلی به رتبه علمی پوهندوی قابل محاسبه می باشد.

ترفیع رتب علمی استاد

۱۲- ماده چهل و ششم:

- (۱) پوهندوی در صورت اكمال شرایط ذیل به رتبه علمی پوهنوال ترفیع می نمایند:
- ۱- سپری نمودن حداقل سه سال خدمت بالفعل در رتبه علمی پوهندوی.

- انتخاب موضوع برای ترفیع علمی حداقل یک سال قبل از موعد ترفیع و تائید آن از طرف مجلس دیپارتمنت و شورای علمی پوهنخی.

۳- تأليف یک کتاب درسی مورد نیاز دیپارتمنت در سطح مؤسسه تحصیلات عالی کشور به تشخیص دیپارتمنت، تائید شورای علمی پوهنخی و ثبت دیتاپیس تأليف کتب ریاست انسجام امور اکادمیک، در صورتی به جای یک اثر علمی - تحقیقی پذیرفته می شود که توسط سه نفر پوهاند و یا پوهنوال تائید و برای نشر پذیرفته شده باشد.

۴- ارایه سه کنفرانس علمی در محضر اعضای کادر علمی پوهنخی و مؤسسه تحصیلات عالی در موضوعاتی که از طرف جلسه دیپارتمنت و شورای علمی پوهنخی تعیین شده و توسط هیئت ژوری مثبت ارزیابی شده باشد.

۵- داشتن حداقل یازده اثر علمی مطبوع در نشریه های علمی داخلی یا خارجی که از آن جمله هشت اثر آن تحقیقی باشد و دو اثر تحقیقی آن در رتبه علمی پوهندوی به نشر رسیده باشد.

۶- تحریر یک رساله علمی - تحقیقی که از طرف سه نفر پوهاند یا پوهنوال مورد تائید قرار گیرد، در صورت عدم موجودیت پوهاند یا پوهنوال در رشته یا رشته های نزدیک به آن، از طرف پوهندوی که در رشتہ مربوط سند تحصیلی دوکتورا داشته باشد، تائید و از آن در محضر اعضای کادر علمی پوهنخی و مؤسسه تحصیلی مربوط دفاع و مورد تائید هیئت ژوری قرار گیرد.

۷- ارایه گزارش فعالیت های علمی و مؤقت در تدریس توسط آمر دیپارتمنت و تائید آن از طرف جلسه دیپارتمنت.

(۲) پوهنوال در صورت اكمال شرایط ذیل به رتبه علمی پوهاند ترفیع می نماید:

۱- سپری نمودن حداقل سه سال خدمت بالفعل در رتبه علمی پوهنوال.

۲- انتخاب موضوع اثر اصلی حداقل یک سال قبل از موعد ترفیع و تائید آن از طرف مجلس دیپارتمنت و شورای علمی پوهنخی.

۳- داشتن سند تحصیلی دوکتورا (PhD).

۴- تحریر یک رساله علمی - تحقیقی که توسط سه نفر پوهاند تائید شده و از آن در محضر اعضای کادر علمی پوهنخی و مؤسسه تحصیلی مربوط دفاع نماید و مورد تائید هیئت ژوری سه نفری قرار گیرد.

۵- تأليف یک کتاب درسی مورد نیاز دیپارتمنت در سطح مؤسسه تحصیلات عالی کشور به تشخیص دیپارتمنت، تائید شورای علمی پوهنخی و ثبت دیتاپیس تأليف کتب ریاست انسجام امور اکادمیک، در صورتی به جای یک اثر علمی - تحقیقی پذیرفته می شود که توسط سه نفر پوهاند و یا پوهنوال تائید و برای نشر پذیرفته شده باشد.

۶- ارایه سه کنفرانس علمی در محضر اعضای کادر علمی پوهنخی و مؤسسه تحصیلات عالی در موضوعاتی که از طرف جلسه دیپارتمنت و شورای علمی پوهنخی تعیین شده و توسط هیئت ژوری مثبت ارزیابی شده باشد.

- داشتن حداقل شانزده اثر علمی مطبوع در نشریه های علمی داخلی و خارجی که از آن جمله ده اثر آن تحقیقی بوده و چهار اثر تحقیقی آن بعد از بدست آوردن رتبه علمی پوهنوال در مجله های معتبر داخلی و خارجی به نشر رسیده باشد.

(۳) عضو کادر علمی علاوه بر شرایط ترفیع رتبه علمی مندرج ماده چهل و پنجم این قانون و فقره های (۱ و ۲) این ماده مکلف است، حداقل در هر رتبه علمی یک اثر علمی - تحقیقی مربوط را در یکی از نشریه های معتبر بین المللی به نشر برساند.

(۴) اثر علمی نشرشده مندرج فقره (۳) این ماده معادل دو اثر نشر شده داخلی محاسبه می گردد.

(۵) شرایط مندرج جزء ۳ فقره (۲) و فقره های (۳ و ۴) این ماده بعد از یک سال از تاریخ انفاذ این تعديل قابل تطبیق می باشد.

(۶) نظارت از فعالیت های سالانه اعضای کادر علمی دارای رتبه علمی پوهاند از جانب معاونیت علمی صورت می گیرد.

(۷) نحوه امتیازات بین فعالیت های تدریسی، تحقیقی، تألیف، ترجمه و عرضه خدمات اعضای کادر علمی توسط لایحه جداگانه تنظیم می گردد.

منظوری ترفیع علمی

۱۳- ماده چهل و نهم:

ترفیع و ثبیت رتبه علمی معاون استاد و استاد طبق احکام این قانون بعد از تصویب مجلس دیپارتمنت، شورای علمی پوهنخی، شورای علمی مؤسسه به پیشنهاد رئیس مؤسسه تحصیلی مربوط و منظوری وزیر تحصیلات عالی صورت می گیرد.

انفکاک از بست های اکادمیک

۱۴- ماده پنجاه و یکم:

(۱) عضو کادر علمی در حالات ذیل از بست اکادمیک منفک می گردد:

۱- در صورتی که از طرف مؤسسه تحصیلی در برنامه ماستری یا دوکتورا در داخل یا خارج از کشور معرفی گردیده باشد، ولی سند فراغت مورد نظر را کسب کرده نتواند.

۲- در صورتی که استاد و معاون استاد شرایط ترفیع به رتبه علمی بالاتر را در مدت شش سال تکمیل کرده نتواند.

۳- در صورت نقض دسپلین و سایر تخطی های مندرج اسناد تقنینی مربوط.

۴- در صورتی که شرایط مندرج فقره (۱) ماده چهل و سوم این قانون را رعایت ننماید.

(۲) حکم جزء ۲ فقره (۱) این ماده از تاریخ انفاذ قانون تحصیلات عالی ملکی قابل تطبیق می باشد.

(۳) انفکاک در حالت جزء ۳ فقره (۱) این ماده به اساس پیشنهاد شورای علمی پوهنخی، تصویب شورای علمی مؤسسه تحصیلی مربوط و منظوری وزیر تحصیلات عالی صورت می گیرد.

شروع کادر علمی که به اساس حکم مندرج فقره (۱) این ماده از یک مؤسسه تحصیلات عالی منفک گردد،
تواند در مؤسسه تحصیلات عالی دولتی دیگر مقرر شود.

ترفیع رتبه علمی پوهیالی

۱۵- ماده شصت و نهم:

(۱) آنده اعضای کادر علمی که قبل از انفاذ این قانون به حیث پوهیالی پذیرفته شده اند، ترفیع رتبه علمی آنها به رتبه علمی پوهنیار با کسب سند تحصیلی ماستری مندرج جزء ۱ ماده سی و هفتم این قانون صورت می گیرد.

(۲) هرگاه عضو کادر علمی پوهیالی مندرج فقره (۱) این ماده سند تحصیلی ماستری را کسب ننموده باشد. الى کسب سند تحصیلی ماستری تنها به رتبه علمی پوهنیار با نظرداشت شرایط ذیل ترفیع نموده می تواند:

۱- سپری نمودن حداقل سه سال خدمت بالفعل در رتبه علمی پوهیالی.

۲- آرایه گزارش فعالیت های علمی در اخیر هر سال توسط استاد رهنما و تأیید آن توسط مجلس دیپارتمنت مربوط.

۳- گزارش توسط آمر دیپارتمنت از چگونگی انجام مؤلفه وظایف و مکلفیت های اکادمیک که از جانب دیپارتمنت مطابق پلان کاری به وی سپرده شده و تأیید آن توسط مجلس دیپارتمنت.

۴- انجام مؤلفه وظایفی که از جانب دیپارتمنت به وی سپرده شده باشد.

۵- تحریر یا ترجمه یک رساله علمی - تحقیقی و تعیین استاد رهنما حداقل یک سال قبل از موعد ترفیع به پیشنهاد دیپارتمنت و تأیید شورای علمی پوهنخی.

۶- آرایه یک کنفرانس علمی در محضر اعضای کادر علمی پوهنخی و مؤسسه تحصیلات عالی در موضوعاتی که ز طرف جلسه دیپارتمنت و شورای علمی پوهنخی تعیین شده و توسط هیئت ژوری مثبت ارزیابی شده باشد.

۷- سپری نمودن مؤلفه امتحان در یکی از زبان های معتبر بین المللی.

۸) آنده اعضای کادر علمی دارای رتبه علمی پوهیالی که شرایط مندرج فقره (۲) این ماده را تکمیل ننمایند، مستحق هفتاد و پنج فیصد معاش رتبه علمی پوهنیار می باشند.

زوم:

مره (۳) در ماده نهم قانون تحصیلات عالی ملکی به متن ذیل ایزاد گردد:

(۳) امور مربوط به تأسیس و فعالیت مؤسسات تحصیلات عالی دولتی با مؤسسات تحصیلات عالی دول خارجی طبق سند تقنینی جداگانه تنظیم می گردد.

ماده سوم:

این تعديل و ایزاد از تاریخ توشیح نافذ و در جریده رسمی نشر گردد و با انفاذ آن تعديل و ایزاد اجزای ۳ و ۵ ماده دوازدهم، فقره (۳) ماده سی و ششم، ماده سی و هفتم، فقره های (۳، ۴، ۵، ۶، و ۷) ماده چهل و ششم و فقره (۲) ماده شصت و نهم قانون تحصیلات عالی ملکی منتشره جریده رسمی شماره (۱۲۶۵) سال ۱۳۹۶ ملغی می گردد.